

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 17 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Marczewski

Protokolant: p.o. stażysty Jolanta Wenzel

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2015 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa W. C.

przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. z siedzibą w W.

- o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 79538,10 zł (siedemdziesiąt dziewięć tysięcy pięćset trzydzieści osiem 10/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 1 marca 2014 roku do dnia zapłaty.
2. W pozostałym zakresie powództwo oddala.
3. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda 7887 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.
4. Nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 1037,96 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

SSO Jarosław Marczewski

UZASADNIENIE

Pozwem z 6 lutego 2014 r. powód – **W. C.** dochodził od pozwanego – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością **Spółka komandytowa w W.** zapłaty kwoty 85.388,82 zł wraz z „podatkowymi” odsetkami liczonymi od dnia 30 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że 1 października 2012 r. spółka (...) Sp. z o.o. (generalny wykonawca) zawarła umowę o wykonanie robót budowlanych o nr (...) / R. P. z W. C. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) zakład instalacyjno - elektryczny, systemy alarmowe". W ramach tejże umowy W. C. zobowiązał się wykonać roboty budowlane w zakresie kompleksowego zrealizowania prac elektrycznych zgodnie z załącznikiem nr 1 do Umowy na budowie (...) / P." budynku A zlokalizowanego w P., ul. (...) r.

Na podstawie w/w umowy W. C. wykonał dla Generalnego Wykonawcy część prac instalacyjnych, które zostały określone w protokole zaawansowania robót z dnia 17 maja 2013 r. w okresie od dnia 18 kwietnia 2013 r. do dnia 17 maja 2013 r. Prace wyszczególnione w niniejszym protokole w okresie rozliczeniowym opiewały na łączną kwotę 79.063,72 PLN.

Zgodnie z zawartą Umową o roboty budowlane - art. 8 ust. 3 - rozliczenie nastąpi powykonawczo na podstawie faktycznie wykonanych ilości robót zaakceptowanych przez Kierownika Budowy wyłącznie po uprzedniej akceptacji Inspektora Nadzoru Inwestorskiego. Równocześnie art. 7 ust. 3 Urnowy, stanowił, że „strony wyznaczyły osoby

odpowiedzialne za koordynację robót: ze strony Zamawiającego (Generalny Wykonawca) R. K., a ze strony Wykonawcy (Powoda) E. S..

Warunki te zostały spełnione, gdyż protokół potwierdził i podpisał kierownik budowy R. K., inżynier budowy M. P., przedstawiciel wykonawcy E. S. oraz kierownik projektu i dyrektor oddziału Generalnego Wykonawcy.

Powyższe oznacza, zgodnie z art. 8 ust. 3 Umowy, że wskazana w protokole ilość robót została zaakceptowana przez Inspektora Nadzoru Inwestorskiego, a więc potwierdzona przez pozwanego (Inwestora).

Wobec powyższego W. C. wystawił Generalnemu Wykonawcy w dniu 29 maja 2013 r. fakturę VAT o nr (...) na kwotę 85.388,82 PLN brutto – płatną w terminie 30 dni (zgodnie z art. 8 ust. 9 łączącej strony umowy).

Generalny Wykonawca nie wywiązał się z obowiązku zapłaty w powyższym terminie, wobec czego powód wielokrotnie, bezskutecznie wzywał go do uregulowania należności.

Pozwany w swojej odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Pozwany przede wszystkim podniósł zarzut braku swojej odpowiedzialności na zasadach określonych w art. 647¹ § 2 i § 5 k.c. Powód nie udowodnił bowiem w trakcie procesu, że pozwany w jakiegokolwiek formie wyraził zgodę na zawarcie przez spółkę (...) z powodem umowy podwykonawczej.

Pozwany wskazał, że jednym z warunków powstania odpowiedzialności solidarnej, o której w art. 647¹ k.c. jest istnienie dwóch stosunków prawnych tj. umowy o generalne wykonawstwo oraz umowy zawartej przez generalnego wykonawcę z podwykonawcą.

W dniu 12 grudnia 2013 roku, Inwestor - z uwagi na zwłokę Generalnego Wykonawcy (zwanego dalej w skrócie GW) w realizacji przedmiotu umowy, odstąpił od zawartej z nim umowy, w związku z czym umowa ta przestała wiązać strony i zgodnie z art. 395 § 2 k.c. winna być traktowana jak nigdy niezawarta.

Skoro umowa pozwanego z firmą (...) nigdy nie istniała, to nie sposób na jej podstawie kreować odpowiedzialności inwestora wobec podwykonawców H. – u, realizujących roboty budowlane w ramach tejże inwestycji.

Pozwany wskazał także na bezzasadność dochodzenia przez powoda zapłaty należności z faktury VAT nr (...), z uwagi na umorzenie wierzytelności nią objętej, na skutek potrącenia z wzajemną wierzytelnością Generalnego Wykonawcy.

W dniu 30 maja 2013 roku, Generalny Wykonawca przekazał powodowi zakupione na swój koszt wyposażenie rozdzielni elektrycznych firmy (...) oraz osprzęt elektryczny (gniazda, włączniki), w celu wykonania przedmiotu umowy.

Zdaniem pozwanego, powód miał nie rozliczyć się z Generalnym Wykonawcą z przekazanych mu materiałów budowlanych, których wartość przekraczała 100.000 zł. Firma (...) miała kilkakrotnie zażądać zwrotu przekazanych materiałów, wstrzymując zapłatę należności dochodzonych w niniejszej sprawie. Powód - mimo otrzymania tych wezwań - do dnia sporządzenia odpowiedzi na pozew, nie zwrócił elementów rozdzielni.

Generalny Wykonawca informował powoda, że płatność za fakturę VAT (...) została wstrzymana do czasu rozliczenia wykonawstwa zastępczego, przekazania przez powoda dokumentacji podwykonawczej wykonanych prac, przekazania Generalnemu Wykonawcy przywłaszczonych przez powoda elementów rozdzielni S., podpisania inwentaryzacji wykonanych przez powoda robót oraz zakończenia prac i rozliczenia wykonawcy zastępczego.

Pozwany stwierdził, że generalny wykonawca skorzystał z uprawnienia, o którym mowa w art. 488 § 2 k.c. oraz art. 490 § 1 k.c. i złożył powodowi oświadczenie o potrąceniu wzajemnej wierzytelności z tytułu zwrotu wartości zatrzymanych rozdzielnic elektrycznych, na skutek czego wierzytelność dochodzona pozvem uległa w całości umorzeniu.

Pozwany podniósł także, że biorąc pod uwagę postanowienia umowy o wykonywanie robót budowlanych - wysokość wynagrodzenia dochodzonego w toku niniejszego postępowania jest zawyżona.

Zdaniem pozwanego wszelkie ewentualne roszczenia Powoda z tytułu faktury VAT nr (...) winny być pomniejszone o kwotę wysokości 5.534.46 zł netto z uwagi na zatrzymanie kaucji gwarancyjnej, której obowiązek zwrotu jeszcze nie nastąpił, a także obowiązek ponoszenia przez powoda części kosztów budowy.

Pozwany zakwestionował także żądanie zapłaty odsetek, gdyż jego odpowiedzialność solidarna z generalnym wykonawcą, za zapłatę kwoty dochodzonej pozwem, obejmuje tylko należność główną.

Strony do końca procesu podtrzymywały swoje dotychczas wyrażone, a wyżej opisane stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Strony prowadzą działalność gospodarczą – powód pod firmą (...) zakład instalacyjno-elektryczny, systemu alarmowe”, natomiast pozwany jest deweloperem.

okoliczność bezsporna, a nadto dowód: informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców KRS pozwanej (k. 8 i n.).

W dniu 24 października 2011 r. spółka (...) sp. z o.o. – jako wykonawca - zawarła z pozwanym – jako zamawiającym - umowę numer (...), której przedmiotem było wykonanie całości robót budowlanych polegających na wybudowaniu budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym Osiedle (...) Budynek A, w zakresie określonym umową i dołączoną do niej dokumentacją projektową oraz zgodną z nią dokumentacją wykonawczą.

Zgodnie z § 8 ust. 1 umowy numer (...) – wykonawca był zobowiązany uzyskać zgodę zamawiającego na podpisanie umowy z jakimkolwiek podwykonawcą na realizację przedmiotu umowy lub jego części, a w szczególności akceptację warunków płatności w umowie między wykonawcą a podwykonawcą. W braku zgody zamawiającego - zatrudnienie podwykonawcy i zawarcie z nim umowy stanowi wyłączone ryzyko oraz odpowiedzialność wykonawcy.

Zgodnie z § 10 ust. 2 umowy zamawiający mógł odstąpić od umowy w trybie natychmiastowym, bez ponoszenia jakichkolwiek dodatkowych kosztów finansowych, w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania przez wykonawcę umowy i nie usunięcia naruszenia w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania od zamawiającego, a także w przypadku zwłoki w terminach realizacji robót o 30 dni w stosunku do terminów określonych w § 2 ust. 1 i 3 lub też niezwłocznie w przypadku umyślnego bądź z rażącym niedbalstwem działania na szkodę zamawiającego.

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. pozwanego będącego r. pr kserokopia umowy nr (...) z 24 października 2011 (k. 74 i n.).

W dniu 1 października 2012 r. (...) Sp. z o.o. zawarła z podwykonawcą – powodem umowę nr (...)/R. P. o realizację robót budowlanych, której przedmiotem było kompleksowe wykonanie przez powoda prac elektrycznych, zgodnie z zakresem rzeczowym (załącznik nr 1) na budowie (...) budynku A zlokalizowanego w P. przy ul. 28 czerwca 1956 r.

Strony postanowiły, że wartość przedmiotu umowy wynosiła 1125000 zł netto, która to kwota stanowiła ostateczne wynagrodzenie należne powodowi. Rozliczenie nastąpić miało powykonawczo na podstawie faktycznie wykonanych ilości robót zaakceptowanych przez kierownika budowy wyłącznie po uprzedniej akceptacji inspektora nadzoru inwestorskiego.

Do wynagrodzenia miał być doliczony podatek VAT w należnej wysokości.

Strony dopuściły możliwość wystawiania przez powoda faktur częściowych.

Do faktury częściowej wykonawca dołączyć miał zatwierdzony przez kierownika budowy obmiar wykonanych robót, a do faktury końcowej protokół odbioru końcowego.

Płatność wynagrodzenia wykonawcy nastąpić miała na podstawie faktury przelewem na konto podane na fakturze. Termin płatności strony ustaliły się na 30 dni po dniu złożenia faktury u zamawiającego.

W myśl postanowienia § 10 ust. 1 Umowy o wykonywanie robót, zapłata miała nastąpić w wysokości 90% wartości netto wykonanych robót plus podatek VAT w pełnej wysokości. Pozostałe 10% wartości netto miało zostać zatrzymane jako zabezpieczenie dobrego wykonania przedmiotu umowy, a dalej kaucji gwarancyjnej.

Jak wynika z § 10 ust. 2 Umowy o wykonywanie robót, zwrot kaucji gwarancyjnej miał nastąpić bez oprocentowania

- w wysokości 50% w terminie do dnia 31 listopada 2013 roku, oraz

- w wysokości 50% w terminie 60 dni po upływie okresu rękojmi i gwarancji.

Zgodnie z §12 ust. 2 oraz ust. 5 Umowy o wykonanie robót, powód udzielił Generalnemu Wykonawcy gwarancji jakości na wykonany przedmiot umowy na okres do dnia 24 września 2018 roku.

W myśl § 7 ust. 3 lit. w Umowy o wykonanie robót, do obowiązków wykonawcy - powoda należało także ponoszenie kosztów ochrony placu budowy, kosztów wywozu śmieci i nieczystości oraz kosztów związanych z energią, odprowadzaniem ścieków, organizacją placu budowy, obsługą geodezyjną, koordynacją robót i inne w wysokości 2% netto od wartości wystawionych faktur.

bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego r. pr. kserokopia umowy nr (...) /R. P. o wykonanie robót budowlanych z 1.10.2012 (k. 20 i n.), zeznania świadka E. S. (k. 199), zeznania powoda (k. 348-349).

Powód - jako podwykonawca - został zgłoszony pozwanemu – jako inwestorowi na budowie (...) budynku A zlokalizowanego w P. przy ul. 28 czerwca 1956 r.

Zgłoszenie nastąpiło za pośrednictwem przedstawiciela generalnego wykonawcy pisemnie, z załączoną umową z 1 października 2012 r. nr (...) /R. P..

Po otrzymaniu zgłoszenia pozwany nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń do powierzenia powodowi prac podwykonawczych na budowie.

Przedstawicielka inwestora cały czas przebywała na budowie, rozmawiała z pracownikami powoda wielokrotnie na temat wykonywanych przez nich prac.

Inwestor również wiedział o tym, że powód wykonuje prace elektryczne, gdyż zlecał powodowi wykonanie przeróbek w mieszkaniach klientów, którzy sobie tego życzyli.

Powód uczestniczył także w części rad budowy.

Dowód - zeznania świadka E. S. (k. 199 i 201), zeznania świadka M. T. (k. 201), zeznania świadka R. K. (k. 234), zeznania świadka M. P. (k. 236), kserokopia Dziennika Budowy nr (...) z 25.05.2012 (...) zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych i handlowo-usługowo-biurowych z garażem podziemny przy ul. 28 czerwca 1956 r. nr 382 P. (k. 313-319), zeznania powoda (k. 348, 351).

W dniu 17 maja 2013 r. podpisano protokół zaawansowania robót za okres od 18 kwietnia 2013r. do 17 maja 2013r. przy udziale przedstawicieli generalnego wykonawcy – kierownika budowy i inżyniera budowy oraz przedstawiciela podwykonawcy – tj. powoda dotyczący robót instalacyjno – elektrycznych. W protokole tym wskazano, że

zaawansowanie robót od początku umowy wyniosło 49%, a wartość robót wykonanych w okresie rozliczeniowym opiewała na kwotę 79063,72 zł netto, co stanowiło 7% wartości wynagrodzenia umownego.

Powód wykonał wszystkie prace wskazane w protokole w tym okresie rozliczeniowym.

Wartość robót wyszczególniona w tym dokumencie została zaakceptowana przez wszystkie podpisujące go osoby.

Dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r. pr. kserokopia protokołu zaawansowania robót nr 7 z 17.05.2013 (k. 48), zeznania świadka E. S. (k. 200), zeznania świadka R. K. (k. 234-235) zeznania świadka M. P. (k. 237), zeznania świadka R. G. (k. 273).

Przedstawiciel inwestora na budowie – G. D., potwierdził wykonanie przez powoda robót wyszczególnionych w protokole z dnia 17 maja 2013r. wpisem w dzienniku budowy.

Dowód - zeznania świadka R. K. (k. 236), zeznania świadka M. P. (k. 237), kserokopia str. 2 Dziennika Budowy nr 2 z 10.01.2012 (...) zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych i handlowo-usługowo-biurowych z garażem podziemny przy ul. 28 czerwca 1956 r. nr 382 P. (k. 311), zeznania powoda (k. 350).

Po podpisaniu protokołu z 17 maja 2013r. powód wystawił na rzecz (...) Sp. z o.o. w L. fakturę Vat nr (...) na kwotę 85388,82 zł brutto płatną w terminie 30 dni.

Do dnia zamknięcia rozprawy powód nie otrzymał nawet częściowej zapłaty należności z w/w faktury od generalnego wykonawcy.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r. pr. kserokopia FV nr (...) (k. 49), zeznania świadka E. S. (k. 200)

Na budowie zdarzały się przestoje związane z nieterminowym przekazaniem przez generalnego wykonawcę robót powodowi. Cała budowa miała opóźnienia, które były spowodowane nie przygotowaniem wszystkich mieszkań do montażu instalacji elektrycznych z uwagi na zbyt słaby postęp robót budowlanych. Powód przestał wykonywać roboty na budowie ze względów finansowych, gdyż nie miał środków na dalszy zakup materiałów.

W dniu 10 lipca 2013 powód zszedł z budowy.

Dowód - zeznania świadka E. S. (k. 200), zeznania świadka M. T. (k. 201), zeznania świadka R. K. (k. 235), zeznania świadka M. P. (k. 237), zeznania powoda (k. 348-349).

Odpowiadając na wezwania do zapłaty należności z faktury objętej pozwem, (...) Sp. z o.o. oświadczył, że wstrzymał zapłatę do czasu rozliczenia wykonawstwa zastępczego i zabezpieczenia materiałów zakupionych dla wykonawcy.

(...) Sp. z o.o. przekazał powodowi - materiały elektryczne należące do tej spółki – zmontowane rozdzielnie oraz ich elementy przeznaczone do zabudowy na obiekcie R. P. w P.. Powód wmontował jedynie niewielką część rozdzielni, a większą ich część zatrzymał w związku z nieotrzymaniem od (...) Sp. z o.o. w L. zapłaty za wykonane prace.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn . powoda będącego r. pr. kserokopia pisma powoda z 17.02.2014 (k. 146), zeznania świadka M. P. (k. 237), zeznania świadka R. G. (k. 272).

Na dzień zamknięcia rozprawy powód był w posiadaniu ok. 5 rozdzielni o wartości ok 6000 zł. Rozdzielnie te zostały zatrzymane przez powoda w czerwcu 2013r.

Dowód – kserokopia pisma (...) Sp. z o.o. z 22.07.2013 (k. 94 i in.), zeznania świadka M. P. (k. 237), zeznania świadka R. K. (k. 235), zeznania świadka E. S. (k. 200), zeznania świadka M. T. (k. 202), zeznania świadka R. G. (k. 272), zeznania powoda (k. 349).

W trakcie realizacji inwestycji powód składał pozwanemu oświadczenia, że na podstawie umowy nr (...) / R. P. z 1.10.2012 wykonuje prace jako podwykonawca w zakresie robót elektrycznych i spółka (...) uregulowała wszystkie zaległości wobec powoda. Oświadczenie to zostało wymuszone przez R. G. choć było one niezgodne z rzeczywistością. Za podpisanie go obiecywano powodowi bezzwłoczną wypłatę należnego mu wynagrodzenia, co jednak nie nastąpiło.

Dowód – kserokopia pisma powoda z 31.05.2013 (k. 339), zeznania powoda (k. 349 in fine).

Pismem datowanym na 16 grudnia 2013 r. pozwany złożył (...) Sp. z o.o. w L. oświadczenie o odstąpieniu od umowy na podstawie § 10 ust. 2 umowy nr (...) z 24.10.2011 - w zakresie niewykonanej części.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. pozwanego będącego r. pr kserokopia pisma pozwanego z 16.12.2013 (k. 106-107).

Powód nie wzywał do zapłaty pozwanego. Pozwany otrzymał odpis pozwu 28 lutego 2014 r. Bezsporne, a nadto – (...) (k. 58).

Do dnia zamknięcia rozprawy pozwany nie uregulował w żadnej części należności dochodzonych pozwem.

Bezsporne,

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dowodów z powołanych wyżej dokumentów i zeznań świadków.

Sąd uznał za wiarygodne zgromadzone w aktach sprawy dokumenty. Nie wykazują one śladów podrobienia czy przerobienia, a ich treść i autentyczność nie były kwestionowane przez strony w trakcie procesu.

Zeznania świadków – uczestników procesu budowlanego: E. S. i M. T. – należało uznać za wiarygodne w całości, albowiem zeznawali oni spójnie, logicznie i nie podawali faktów, co do których pewności nie mieli. Poza tym ich zeznania korespondują z pozostałym materiałem dowodowym sprawy – w tym zeznaniami powoda i pozostałych przesłuchanych świadków.

Zeznania M. P. i R. K. stanowią mogły zasadniczą podstawę do ustalenia stanu faktycznego, albowiem świadkowie Ci byli związani zawodowo z generalnym wykonawcą. Nie mieli oni zatem interesu w zniekształcaniu swoich zeznań poprzez podawanie okoliczności niezgodnych z rzeczywistością. Świadczeni K. i P., pełniący samodzielne funkcje techniczne w budownictwie potwierdzili, że powód został zgłoszony do inwestora jako podwykonawca z załączeniem umowy zawartej przez powoda z H..

Zeznania świadka R. G. były przydatne w sprawie w zakresie w jakim pozostawały w zbieżności z zeznaniami ww. świadków. Wbrew twierdzeniom tego świadka, część sprzętu na budowę rozdzielni elektrycznych i osprzętu elektrycznego zostało wbudowane przez powoda na budowie. Potwierdzili to świadkowie S., T., K. oraz sam powód.

Przeprowadzony w trybie przepisu art. 302 § 1 k.p.c. na wyraźne żądanie pozwanego dowód z przesłuchania stron został ograniczony do słuchania powoda. Jego zeznania były wiarygodne, albowiem okazały się wewnętrznie logiczne i spójne z pozostałym materiałem dowodowym – w tym treścią zeznań słuchanych wcześniej świadków niezwiązanych z żadną ze stron procesu. Powód co prawda nie potwierdził, że był świadkiem zgłoszenia go inwestorowi jako podwykonawcy, lecz jak wykazało postępowanie dowodowe, rzeczony zgłoszenie nastąpiło poza wiedzą i świadomością powoda.

Sąd oddalił wniosek pozwanego złożony przed zamknięciem rozprawy, o zobowiązanie go do złożenia pisma procesowego (k. 352) ze względu na przepis art. 207 § 6 k.p.c. Pozytywne rozstrzygnięcie Sądu spowodowałoby konieczność odroczenia rozprawy, a przez to zwłokę w postępowaniu, albowiem w chwili wniosku sprawa dojrzała już do rozstrzygnięcia. Zauważyć przy tym trzeba, że pełnomocnikowi pozwanego udzielono głosu podczas tzw. ostatniego słowa, w którym przedstawił szeroko swoje stanowisko, uzupełnione szczegółowym załącznikiem do protokołu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W analizowanej sprawie powód dochodził swych roszczeń z tytułu wynagrodzenia za wykonanie robót budowlanych, nie od swojego kontrahenta umownego będącego generalnym wykonawcą lecz od inwestora, w oparciu o treść art. 647¹ § 5 k.c.

Sąd uznał, w oparciu o przeprowadzony w sprawie materiał dowodowy, że powód wykonał prace, za które domagał się zapłaty w niniejszym procesie, w całości i prawidłowo.

Na powyższą okoliczność wskazuje fakt, że prace zrealizowane przez powoda zostały odebrane w dniu 17 maja 2013r., zgodnie z postanowieniami umowy łączącej powoda ze spółką (...) przez komisję, w skład której wchodził również przedstawiciel generalnego wykonawcy.

Co prawda z treści tego protokołu nie sposób wywieść, że zaakceptował go przedstawiciel inwestora, niemniej z ustalonego stanu faktycznego sprawy wynika, że umocowany przedstawiciel inwestora – inspektor nadzoru inwestorskiego w zakresie robót elektrycznych G. D. na bieżąco akceptował wpisami do dziennika budowy roboty zanikające wykonywane przez powoda. Poza tym powód składał na rzecz pozwanego oświadczenia, że na podstawie umowy nr (...) / R. P. z 1.10.2012 wykonuje prace jako podwykonawca w zakresie robót elektrycznych i spółka (...) uregulowała wszystkie zaległości wobec powoda. Abstrahując od tego, że postępowanie dowodowe wykazało, że oświadczenia te były składane jedynie na potrzeby wymagań umowy łączącej (...) Sp. z o.o. z pozwanym i nieodzwierniały rzeczywistości, wskazać trzeba, że pozwany otrzymał tym samym informacje o powodzie i zakresie prac przez niego wykonywanych (por. k. 339).

W świetle powyższego niewątpliwym dla Sądu było, że powód wywiązał się z zawartej z (...) Sp. z o.o. umowy podwykonawczej w zakresie określony ww. protokołem częściowego odbioru robót oraz FV (...).

Umowa ta należy zaś do objętej zakresem zastosowania art. 647(1) § 5 k.c. kategorii umów o podwykonawstwo.

Wymogiem dla zastosowania solidarnej odpowiedzialności inwestora czy generalnego wykonawcy jest, aby rezultat świadczenia podwykonawcy spełnionego na podstawie umowy z wykonawcą składał się na obiekt stanowiący przedmiot świadczenia generalnego wykonawcy w ramach zawartej z inwestorem umowy o roboty budowlane. Tylko wtedy, gdy rezultat świadczenia podwykonawcy wchodzi w skład obiektu stanowiącego przedmiot świadczenia generalnego wykonawcy w ramach umowy o roboty budowlane, moźna usprawiedliwić nałożenie na inwestora obowiązku zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy, połączzonego wezłem solidarności z obowiązkiem zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy przez generalnego wykonawcę (por. uzasadnienie wyroku SN z 17 października 2008 r., I CSK 106/08, <http://www.sn.pl/orzecnictwo>).

Tak też było w niniejszej sprawie, albowiem zgodnie z umową z (...) Sp. z o.o. w L. powód miał do wykonania na obiekcie R. P. w P. instalację elektryczną.

Zakres robót z umowy nr (...) / R. P. o wykonanie robót budowlanych z 1.10.2012 obejmował jedynie wykonanie prac z jednej branży, podczas gdy zakresem umowy (...) zawartej przez H. z inwestorem objęte było wykonanie całości robót budowlanych polegających na wybudowaniu budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym Osiedle (...) Budynek A, w zakresie określonym umową i dołączoną do niej dokumentacją projektową oraz zgodną z nią dokumentacją wykonawczą.

Wynika z tego, że rezultat świadczenia powoda z umowy nr (...) / R. P., był niewątpliwie częścią realizowanego budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym Osiedle (...) Budynek A stanowiącego przedmiot świadczenia wykonawcy ((...) Sp. z o.o. w L.) w ramach zawartej z inwestorem umowy o roboty budowlane (pozwany). Zresztą żadna ze stron tej okoliczności nie kwestionowała.

W prawie prywatnym obowiązuje zasada indywidualnej odpowiedzialności za swoje długi. Wyjątek od tej zasady został przewidziany w powoływanym art. 647¹ § 5 k.c., który stanowi, że wykonawca zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę.

Aby powstała solidarna odpowiedzialność inwestora konieczne jest ustalenie, że inwestor wyraził zgodę na zawarcie umowy przez wykonawcę z podwykonawcą. Przepis art. 647¹ § 2 k.c. stanowi bowiem, że do zawarcia przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą jest wymagana zgoda inwestora. Jeżeli inwestor, w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy.

Zgoda ta może zostać przy tym udzielona przez inwestora i wykonawcę zarówno w sposób bierny (milcząco), jak i czynny. Przy wyrażeniu zgody w sposób czynny nie jest konieczne przedstawienie inwestorowi i generalnemu wykonawcy pełnej dokumentacji dotyczącej umowy, jednak wymaga się, by osoby te znały co najmniej te elementy, które konkretyzują daną umowę i decydują o zakresie solidarnej odpowiedzialności inwestora z wykonawcą za wynagrodzenie podwykonawcy (dalszego podwykonawcy). Elementami tymi są przede wszystkim zakres prac powierzonych zindywidualizowanemu podmiotowo podwykonawcy (dalszemu podwykonawcy) oraz jego wynagrodzenie, w szczególności sposób jego ustalenia, czy też dochodzenia. Podkreślenia wymaga, że chodzi o stworzenie inwestorowi i wykonawcy możliwości zapoznania się z istotnymi postanowieniami umownymi, przy czym może to nastąpić zarówno przed zawarciem umowy, jak i po zawarciu takiej umowy (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 9 sierpnia 2012 roku, sygn. akt I ACa 134/12, www.orzeczenia.ms.gov.pl).

W świetle art. 6 k.c. w zw. z art. 647¹ § 2 i § art. 647¹ § 5 k.c., ciężar udowodnienia tego, że inwestor i wykonawca wyrazili zgodę na zawarcie umowy o roboty budowlane z podwykonawcą spoczywa na podwykonawcy, on bowiem z tego faktu wywodzi skutki prawne. Jeżeli inwestor lub generalny wykonawca twierdzą, że zgody takiej nie wyrazili również w sposób dorozumiany oraz, że nie znali istotnych postanowień umowy z podwykonawcą, ów podwykonawca powinien udowodnić także świadomość inwestora i generalnego wykonawcy co do tych okoliczności, lub to, że z postanowieniami tymi inwestor mógł się zapoznać (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2010 r., II CSK 210/10, OSNC z 2011 r., nr 5, poz. 59 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 września 2013 roku, I ACa 567/13, www.orzeczenia.ms.gov.pl).

Z tego względu w toku procesu powód dążył do wykazania, że pozwany, jako inwestor, wyraził zgodę na wykonywanie przez powoda prac podwykonawczych, o których powierzeniu powodowi został poinformowany przez generalnego wykonawcę, poprzez akceptowanie pracowników strony powodowej na placu budowy, udział powoda w naradach, akceptację wpisów powoda do dziennika budowy przez inspektora nadzoru .

W ocenie Sądu powód udowodnił, że solidarna odpowiedzialność pozwanego za wynagrodzenie powoda powstała.

Jak zostało bowiem wykazane zeznaniami świadków M. P. i R. K. – pozwany uzyskał wiedzę o powodzie jako podwykonawcy oraz otrzymał umowę powoda z (...) Sp. z o.o.

Pozwany nie podnosił przy tym, że w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą, zgłosił na piśmie sprzeciw. Sąd uznał zatem na podstawie wyżej przywołanych przepisów, że pozwany jako inwestor wyraził zgodę na zawarcie między powodem, a H. umowy podwykonawczej nr (...) /R. P..

W judykaturze podkreśla się że „dla przyjęcia, że inwestor w sposób dorozumiany czynny wyraził zgodę na udział podwykonawcy w procesie inwestycyjnym konieczna jest jego wiedza co do przedmiotu umowy wykonawcy z podwykonawcą, należnego temu ostatniemu wynagrodzenia i zasad jego zapłaty, którą to wiedzę pozyskać może inwestor w jakikolwiek sposób, niekoniecznie poprzez zapoznanie się z treścią umowy zawartej przez wykonawcę z podwykonawcą . Wystarczająca jest bowiem sama możliwość uzyskania przez inwestora tej wiedzy. Zgoda

inwestora musi być odniesiona do konkretnej umowy, jeśli skutkiem tej zgody nie jest sam w sobie udział podwykonawcy w procesie inwestycyjnym, ale gwarancyjna, solidarna z wykonawcą odpowiedzialność inwestora za zapłatę podwykonawcy jego wynagrodzenia jak stanowi art. 647¹ § 2 k.c.” (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 stycznia 2014 roku, V ACa 627/13, www.orzeczenia.ms.gov.pl).

Skoro jak wyżej wskazano, pozwany został powiadomiony o powierzeniu powodowi prac podwykonawczych, otrzymał umowę podwykonawczą zawartą między powodem, a H. i nie zgłosił w terminie 14 dni sprzeciwu należało uznać, że wyraził zgodę na wykonywanie przez powoda w charakterze podwykonawcy prac elektrycznych na budowie.

Pozwany podnosił także w trakcie procesu, że nie może on ponosić odpowiedzialności względem powoda, gdyż odstąpił od umowy o roboty budowlane zawartej z generalnym wykonawcą, a skoro brak jest tego węzła obligacyjnego, nie występują przesłanki do zastosowania wobec inwestora reżimu odpowiedzialności z art. 647¹ § 5 k.c.

Odnosząc się do tych zarzutów strony pozwanej wskazać trzeba, że o ile pozwany wykazał, że odstąpił od umowy z generalnym wykonawcą, to zauważyć trzeba, że nastąpiło to już po wykonaniu i odebraniu prac, za które zapłaty dochodzi powód w pozwie.

Jak wynika z wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 4 lutego 2010r. wydanego w sprawie I ACa 973/09 odstąpienie od umowy o roboty budowlane, tak jak na ogół we wszystkich innych przypadkach (z wyjątkami odnoszącymi się do umów stwarzających zobowiązania ciągłe), wywiera skutek ex tunc, to jest stwarza taki stan prawny jakby umowa nie została w ogóle zawarta. W konsekwencji żadna ze stron nie może po wygaśnięciu umowy na skutek odstąpienia od niej dochodzić roszczeń przewidzianych w umowie. Strony po odstąpieniu od umowy mogą mieć tylko roszczenia przewidziane w art. 494 k.c. Unormowanie to jest skorelowane z przepisem z art. 395 § 2 k.c. określającym skutki umownego odstąpienia od umowy. W razie skorzystania z tego uprawnienia umowa uważana jest za niezawartą. Jednak w ramach swobody umów strony mogą określić skutki odstąpienia odmiennie niż wynika to z art. 395 k.c. a w szczególności mogą ustalić, że odstąpienie od umowy ma skutek ex nunc.

Zakres skutków powodowanych oświadczeniem o odstąpieniu od umowy zależy od właściwości przedmiotu świadczenia strony, która popadła w zwłokę z wykonaniem swojego zobowiązania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2011r. III CSK 696/10).

Zgodnie bowiem z 491 §2 k.c. jeżeli świadczenia obu stron są podzielne, a jedna ze stron dopuszcza się zwłoki tylko co do części świadczenia, uprawnienie do odstąpienia od umowy przysługujące drugiej stronie ogranicza się, według jej wyboru, albo do tej części, albo do całej reszty niespełnionego świadczenia. Strona ta może także odstąpić od umowy w całości, jeżeli wykonanie częściowe nie miałoby dla niej znaczenia ze względu na właściwości zobowiązania albo ze względu na zamierzony przez nią cel umowy, wiadomy stronie będącej w zwłoce.

Podzielność świadczenia niepieniężnego może występować także w umowach o roboty budowlane, co znajduje potwierdzenie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2004r., wydanego w sprawie IV CK 172/03, w którym Sąd ten stwierdził, że „świadczenie wykonawcy wynikające z umowy o roboty budowlane jest podzielne”.

O tym, czy świadczenie niepieniężne przewidziane w umowie o roboty budowlane jest podzielne, czy niepodzielne, w rozumieniu art. 491 § 2 w związku z art. 379 § 2 k.c., decydują przede wszystkim postanowienia umowy interpretowane zgodnie z art. 65 § 2 k.c. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 czerwca 2009r. III CSK 337/08).

Przenosząc treść powyższych poglądów, podzielanych przez Sąd Okręgowy, na stan faktyczny rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że zarówno świadczenie generalnego wykonawcy, jak i świadczenie powoda jako jego podwykonawcy były podzielne. Dostrzegł to również pozwany, który wszak złożył oświadczenie z 6 grudnia 2013 r. o odstąpieniu od umowy jedynie w zakresie niewykonanej części. Z powyższego trzeba wywieść, że odstąpienie od umowy przez inwestora pozostaje bez wpływu na wykonane roboty, za które zapłaty dochodzi powód w niniejszym postępowaniu. Zostały one bowiem zrealizowane w okresie do dnia 17 maja 2013r.

Kolejną kwestią wymagającą rozważenia jest dopuszczalność i zakres zarzutów, przysługujących inwestorowi jako dłużnikowi solidarnemu. Zgodnie z art. 375 § 1 k.c. dłużnik solidarny może się bronić zarzutami, które przysługują mu osobiście wobec wierzyciela, jak również tymi, które ze względu na sposób powstania lub treść zobowiązania są wspólne wszystkim dłużnikom. Należy do nich zaliczyć m.in. umorzenie zobowiązania na skutek spełnienia świadczenia ze skutkiem zaspokojenia wierzyciela i na skutek potrącenia. Co do tego ostatniego, to istota odpowiedzialności inwestora wobec podwykonawcy wyklucza nie tylko odwołanie się do dokonania zapłaty przez inwestora wynagrodzenia na rzecz wykonawcy (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2006 r., III CZP 36/06, OSP 2007, nr 7-8, poz. 86), ale i zarzutu potrącenia dokonanego w relacji inwestor - wykonawca. Za dopuszczalny uznać należy jednak zarzut umorzenia zobowiązania w następstwie potrącenia w relacji wykonawca - podwykonawca lub inwestor – podwykonawca (wyrok SN z 5 wrzesnia 2012 roku, IV CSK 91/12, LEX nr 1275009).

Potrącenie następuje przez jednostronną czynność prawną jednego z wzajemnych wierzycieli. Skutkiem tej czynności jest wygaśnięcie wierzytelności obu stron do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2 k.c.), z chwilą kiedy potrącenie stało się możliwe (art. 499 zd. II k.c. w zw. z art. 498 § 1 k.c.). Oświadczenie o potrąceniu może być składane poza postępowaniem toczącym się z powództwa wierzyciela wzajemnego i podlega ogólnym przepisom, co do sposobu i chwili złożenia (art. 60 i 61 k.c.), a jeżeli zostanie złożone skutecznie, ze względu na skutek umarzający, tworzy nową treść stosunku prawnego między stronami wykraczającą, ze względu na konsekwencje mocy wstecznej, nawet poza treść zobowiązania z chwili złożenia oświadczenia. Jeżeli zatem dojdzie do procesu o roszczenie wierzyciela wzajemnego, obrona pozwanego przeciwko skierowanemu przez powoda w stosunku do niego żądaniu może polegać na podniesieniu zarzutu nieistnienia roszczenia powoda ze względu na umorzenie wierzytelności przed wszczęciem procesu. Złożenie oświadczenia o potrąceniu poza procesem, w razie spełnienia przesłanek materialnoprawnych, prowadzi przeto do wygaśnięcia wierzytelności i może wpłynąć na treść rozstrzygnięcia o zasadności powództwa.

Wytoczenie powództwa przez wierzyciela wzajemnego nie pozbawia pozwanego uprawnienia do dokonywania czynności prawnych prowadzonych do wyjaśnienia dochodzonej wierzytelności. Jeżeli jest on również wierzycielem powoda, może w szczególności złożyć oświadczenie o potrąceniu w toku procesu, składając jednocześnie procesowy zarzut potrącenia. Potrącenie jest oświadczeniem wymaganym w art. 499 k.c., składanym powodowi, w celu umorzenia ich wzajemnych wierzytelności, a z kolei podniesienie zarzutu potrącenie jest żądaniem skierowanym do sądu, aby uznając skuteczność dokonanego potrącenia, uwzględnił umorzenie wierzytelności powoda i w takim zakresie oddalił jego powództwo. Dla osiągnięcia takiego skutku dłużnik (wierzyciel wzajemny) winien jednak zindywidualizować swoją wierzytelność oraz skonkretyzować jej zakres przedstawiony do potrącenia z wierzytelnością dochodzoną pozvem, wskazując zwłaszcza przesłanki jej powstania, wymagalności i wysokości oraz dowody w celu ich wykazania. Procesowy aspekt zarzutu wyraża się zatem najpełniej w żądaniu oddalenia powództwa w całości lub w części (por. uchwała SN z 19 października 2007, III CZP 58/07, OSNC 2008/5/44).

Z powyższego wynika zatem, że potrącenie jako czynność materialnoprawna, prowadząca do wygaśnięcia zobowiązania, niezależnie od tego, czy dokonane poza postępowaniem toczącym się z powództwa wierzyciela wzajemnego, czy też w jego toku, dla swojej skuteczności, stosownie do art. 499 k.c., wymaga złożenia oświadczenia woli. Do potrącenia nie dochodzi bowiem automatycznie przez to, że istnieją dwie wzajemne wierzytelności nadające się do potrącenia, ale konieczne jest oświadczenie, iż korzysta się z prawa potrącenia (por. postanowienie SN z dnia 8 lutego 2000 r. I CKN 398/98, Lex nr 50856). Oświadczenie to wywrze przy tym swój skutek z chwilą, kiedy doszło do drugiej strony w taki sposób, że mogła się zapoznać z jego treścią – art. 61 §1 k.c. Niezależnie od powyższego oświadczenie o potrąceniu musi być jednoznaczne i wymaga wyraźnego wskazania wysokości wierzytelności przedstawionej do potrącenia.

Powołując się na potrącenie z wierzytelnością dochodzoną pozvem, wierzytelności generalnego wykonawcy o zwrot wartości zatrzymanych rozdzielnic powód musiał wykazać, że powodowi zostało złożone materialnoprawne oświadczenie o potrąceniu tych wierzytelności oraz, że wierzytelność generalnego wykonawcy wobec powoda – jest rzeczywista, wymagalna i co najmniej równa kwocie dochodzonej pozvem (art. 6 k.c. i art. 232 zd. II k.p.c.).

Pozwany, w trakcie procesu temu obowiązkowi nie sprostał podnosząc jedynie, że wierzytelność generalnego wykonawcy wynika z salda rozliczeń dokonanych pomiędzy tymi podmiotami.

Pozwany nie przedłożył przy tym rzekomo złożonego powodowi przez spółkę (...) oświadczenia o potrąceniu.

Za oświadczenie takie nie może być uznane samo żądanie zapłaty równowartości nie zwróconych rozdzielnii czy też dokument księgowy stanowiący zestawienie wzajemnych wierzytelności i zobowiązań powoda oraz generalnego wykonawcy.

Skoro pozwany, mimo ciężącego na nim obowiązku dowodowego, nie wykazał, że spółka (...) złożyła powodowi oświadczenie o potrąceniu przyjąć należało, że okoliczność ta nie miała miejsca.

Z uwagi na powyższe zarzut pozwanego co do umorzenia wierzytelności dochodzonej pozwem należało uznać za chybiony.

Na marginesie należy zaznaczyć, że nawet gdyby oświadczenie o potrąceniu rzeczywiście zostało złożone przez generalnego wykonawcę, nie oznaczało to automatycznie, że wierzytelność dochodzona pozwem uległa umorzeniu.

Jak wyżej wskazano, dla postania takiego skutku koniecznym było ustalenie, że generalnemu wykonawcy rzeczywiście przysługiwała w stosunku do powoda wierzytelność w określonej kwocie, nie niższej niż kwota dochodzona pozwem.

Powód nie kwestionował faktu zatrzymania elementów rozdzielnii. Nie był przy tym w stanie podać ich dokładnej wartości szacując, że mogła ona wynosić ok. 6000 zł, a zatem znacznie mniej, niż należność dochodzona pozwem.

Pozwany, mimo ciężącego na nim na podstawie art. 6 k.c. obowiązku dowodowego, nie wykazał w trakcie procesu, jaka była wartość osprzętu zatrzymanego przez powoda.

Za miarodajną dla określenia ich wartości nie mogła być przy tym uznana wartość rozdzielnii wskazana przez H. w saldzie wzajemnych rozliczeń z powodem, czy też w wystawionych przez tą spółkę fakturach VAT.

W konsekwencji nie byłoby podstaw do stwierdzenia, w jakiej części nastąpiłoby umorzenie wierzytelności powoda, gdyby generalny wykonawca złożył oświadczenie o potrąceniu.

Na marginesie należy wskazać, że zatrzymanie części rozdzielnii przez powoda prowadziło do powstania po stronie ich właściciela roszczenia o ich wydanie, które mogło być dochodzone na drodze sądowej. Brak było więc podstaw by domagać się od powoda zapłaty ich wartości.

Pozwany wskazywał, co potwierdził, powód, że generalny wykonawca powstrzymał się płatnościami z tytułu wykonania części umowy przez powoda do czasu zwrotu rzeczonych rozdzielnii oraz innych materiałów. Generalny wykonawca nie miał jednak prawa wstrzymać się pod takim warunkiem z płatnością wynagrodzenia umownego na rzecz powoda. Świadczeniem wzajemnym powoda z umowy stron nr (...) /R. P. było wykonanie prac, a nie zwrot rozdzielnii. Natomiast jak wykazało postępowanie dowodowe – warunki wymagalności roszczenia powoda o zapłatę części wynagrodzenia z tytułu wykonanych prac z ww. umowy zostały spełnione. Potwierdzenie tego należy szukać w protokole z 17 maja 2013 r.

W związku z powyższym w punkcie I sentencji wyroku na podstawie wskazanych przepisów Sąd uznał co do zasady solidarną odpowiedzialność inwestora w zakresie zapłaty wynagrodzenia należnego powodowi z tytułu wykonania umowy nr (...) /R. P. zawartej z (...) Sp. z o.o. w L. (obecnie w upadłości likwidacyjnej) i zasądził z tego tytułu od pozwanego na rzecz powoda kwotę 79.538,10 zł.

Kwota ta stanowi jedynie część należności dochodzonej pozwem (85.388,82 zł) gdyż z ocenie Sądu zasadnym okazały się podnoszone przez pozwanego zarzuty, że wierzytelność powoda winna zostać umniejszona o kwoty zatrzymane

z tytułu kaucji gwarancyjnej (4269,45 zł brutto) oraz partycypowania przez powoda w kosztach mediów i zaplecza budowy (1581,27 zł brutto).

Zgodnie z § 10 ust. 1 umowy nr (...) / R. P. zawartej z (...) Sp. z o.o., zapłata faktur miała nastąpić w wysokości 90% wartości netto wykonanych robót plus podatek VAT, a pozostałe 10% wartości netto miało zostać zatrzymane przez generalnego wykonawcę jako zabezpieczenie dobrego wykonania przedmiotu umowy, a dalej kaucji gwarancyjnej. Przy czym zwrot kaucji nastąpić miał w połowie w terminie do 30 listopada 2013, a w połowie w terminie 60 dni od dnia 24 września 2018 r. Z uwagi na to, że pierwszy z tych terminów dawno minął, pozwany (zgodnie z przepisem art. 375 § 1 k.c.) mógł powoływać się jedynie na fakt, że jedynie połowa z podlegających zatrzymaniu 10% zafakturowanych wartości netto robót nie podlegała obecnie zapłacie na rzecz powoda.

Jak słusznie wskazuje pozwany kwota ta stanowi 3953,19 zł netto. Po dodaniu do niej ówczesnej, preferencyjnej (fakt notoryjny), stawki podatku VAT w wysokości 8% (316,26 zł), kwotą, która podlega dalszemu zatrzymaniu przez generalnego wykonawcę do 60 dnia po 24.09.2018 jest kwota 4269,45 zł.

W ocenie Sądu bezzasadne są zarzuty powoda, że umniejszenie wartości wynagrodzenia dotyczyło jedynie relacji między powodem, a generalnym wykonawcą.

Odpowiedzialność pozwanego, jako inwestora, jest bowiem pochodną odpowiedzialności generalnego wykonawcy wobec powoda.

Pozwany nie odpowiada bowiem wobec powoda za własny dług wynikający ze stosunku obligacyjnego lecz solidarnie za dług generalnego wykonawcy.

z istoty odpowiedzialności solidarnej wynika, że solidarna odpowiedzialność inwestora z generalnym wykonawcą nie może wykraczać poza granice odpowiedzialności generalnego wykonawcy, a co za tym idzie skoro generalny wykonawca był zobowiązany do zapłaty jedynie części należności z faktury wystawianej przez powoda, zatrzymując pozostałą część tytułem kaucji gwarancyjnej, powód nie może domagać się zapłaty całości wynagrodzenia z faktury od inwestora.

Z kolei kwota 1581,27 zł, o którą umniejszono zasądzoną należność wynika z postanowienia § 7 ust. 3 lit. w Umowy nr (...) / R. P. zawartej z (...) Sp. z o.o. zgodnie z którym do obowiązków powoda należało ponoszenie różnego rodzaju kosztów zaplecza budowy w wysokości 2% netto od wartości wystawionych faktur. Wbrew twierdzeniom samego powoda podczas jego słuchania na rozprawie, były to nie tylko koszty ochrony placu budowy, ale także wywozu śmieci i opłat za media. Powód nie wykazał, ani nawet nie twierdził, że kwotę w rzeczony wysokości uiszczył na rzecz generalnego wykonawcy. Przeto, pozwany mógł wskazywać na konieczność umniejszenia zapłaty należności z wystawionej faktury o koszty zaplecza budowy, w których powód zgodnie z umową zgodził się partycypować.

Z uwagi na powyższe w punkcie II sentencji wyroku Sąd oddalił powództwo w zakresie żądania zasądzenia kwot 4269,45 zł oraz 1581,27 zł, a także zasądzenia od pozwanego odsetek podatkowych od dnia następnego po wskazanym w fakturze VAT (...) terminie płatności.

Jak wynika bowiem z podzielanego przez Sąd Okręgowy poglądu wyrażonego przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 września 2012 roku (sygn. akt IV CSK 91/12, LEX nr 1275009) - wyjątkowy, gwarancyjny charakter obowiązków na inwestorze i brak jego wpływu na spełnienie świadczenia w terminie przez wykonawcę przemawiają przeciwko takiemu rozszerzeniu odpowiedzialności ex lege, oraz przeciwko uznaniu, że termin spełnienia świadczenia przez wykonawcę wynika z własności zobowiązania w rozumieniu art. 455 k.c., zatem za przyjęciem, że - co do zasady - zobowiązanie inwestora wobec podwykonawcy do zapłaty wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę ma charakter bezterminowy.

W wypadku zobowiązania bezterminowego należy zastosować przepis art. 455 k.c.: jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Natomiast w myśl przepisu art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeśli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe (art. 481 § 2 zd. I k.c.).

Zatem za zasadne mogło być uznane jedynie żądanie zapłaty przez inwestora odsetek ustawowych, a nie podatkowych, liczonych od dnia następnego po wezwaniu go do zapłaty.

Skoro pozwany został wezwany do zapłaty z dniem doręczenia mu odpisu pozwu - 28 lutego 2014r. (powód nie wskazywał, że wezwanie takie zostało mu doręczone przed procesem) uznać należało, że nie dokonując bezzwłocznie płatności, z dniem następnym, popadł w opóźnienie i od tego dnia powód może domagać się od niego odsetek ustawowych.

O kosztach procesu, Sąd orzekł w punkcie III sentencji wyroku na podstawie art. 100 k.p.c., art. 107 k.p.c. i art. 108 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania.

W związku z tym, że powód uległ jedynie żądaniu co do nieznaczącej części należności głównej oraz należności ubocznej, Sąd uznał, że pozwany winien zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu w całości, (art. 100 k.p.c.).

W związku z powyższym, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7887 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na którą składała się opłata od pozwu w wysokości 4270 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł wynikające z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Sąd nakazał ściągnąć pokryte tymczasowo ze środków Skarbu Państwa koszty stawiennictwa świadków w kwocie 1037,96 zł, niepokryte z zaliczek stron, a wynikające z postanowień z 15.10.2014, 21.01.2015, 26.01.2015 i 8.04.2015.

W związku z tym, że pozwany został na podstawie art. 100 k.p.c. obciążony kosztami procesu w całości, jest on obowiązany, w myśl przepisów art. 2 ust. 1 i 2 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 2 i art. 83 ust. 2 Ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, do pokrycia tych wydatków.

SSO Jarosław Marczewski